

Посольство
Великої Британії
в Україні

STABILIZATION
SUPPORT SERVICES

Міністерство соціальної
політики України

ЗВІТ

про роботу радників з питань
внутрішньо переміщених осіб
Міністерства соціальної політики України

за період
з 1 по 31 січня 2018 року

ЗМІСТ

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ

II. КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОГРАМИ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД

III. АДВОКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РАДНИКІВ

3.1. НАВЧАЛЬНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОГРАМИ

3.2. МОНІТОРИНГОВА ТА АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

3.3. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

IV. АНАЛІЗ ЗВЕРНЕНЬ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД

V. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Скорочення (у порядку появи у тексті):

- Програма – Програма радників з питань внутрішньо переміщених осіб
ВПО – внутрішньо переміщені особи
Мінсоцполітики – Міністерство соціальної політики України
МТОТ – Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України
ОРДЛО – окремі райони Донецької і Луганської областей, де органи державної влади України тимчасово не здійснюють своєї діяльності
ГО – громадська організація
УВКБ ООН – Управління Верховного комісара ООН у справах біженців
ПФУ – Пенсійний фонд України
УПСЗН – Управління праці та соціального захисту населення
БФ – благодійний фонд
ОДА – обласна державна адміністрація
КПВВ – контрольні пункти в'їзду-виїзду
СБУ – Служба безпеки України
АТО – антитерористична операція
ФОП – фізична особа-підприємець
МКП – місця компактного поселення
ОБСЄ – Організація з безпеки і співробітництва в Європі
КМУ – Кабінет Міністрів України
МОМ – Міжнародна організація з міграції
КЮЦ СЗН – комп'ютерного інформаційно-обчислювального центру соціального захисту населення
ЄБД ВПО – Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ

Програма радників з питань внутрішньо переміщених осіб (далі – Програма), започаткована Міністерством соціальної політики України та реалізується організацією «Stabilization Support Services» за фінансової підтримки Уряду Великої Британії у рамках проекту «Подолання соціальних наслідків конфлікту на Донбасі та незаконної анексії Криму за допомогою державних структур в Україні та громадянського суспільства».

У рамках Програми 26 радників з питань внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО), обраних на підставі прозорого конкурсу, працюють при департаментах обласних державних адміністрацій системи соціального захисту населення України. По два радники представлені на регіональних рівнях (Донецька та Луганська області), чотири – на центральному (Міністерство соціальної політики України і Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України) та по одному раднику в інших областях України, які охоплює програма.

Радники разом з Міністерством соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики), Міністерством з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України (далі – МТОТ) та місцевими органами виконавчої влади розв’язують проблемні питання ВПО на місцях.

За даними структурних підрозділів соціального захисту населення, обласних та Київської міських державних адміністрацій на 29.01.2018 року взято на облік 1 492 970 ВПО, або 1 218 430 сімей із Криму та Донбасу¹.

До змісту

¹ <http://www.msp.gov.ua/news/14712.html>

II. КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОГРАМИ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД

Протягом звітного періоду радники надали 2 674 послуги.

Експерти Програми в рамках співпраці з офісом Уповноваженого Президента України з питань реабілітації розпочали надання консультацій звільненим з полону на території ОРДЛО. Юридичні поради - частина плану реінтеграції та постізоляційного супроводу колишніх бранців. Щоб допомога була якомога ефективнішою, а ризики для соціалізації людей - мінімальними, формат та процедури консультативних зустрічей погоджуються та координуються спеціалістами реінтеграційної команди офісу Уповноваженого. Перша зустріч відбулася 5 січня та передбачала загальне ознайомлення з правами звільнених осіб, які відносяться до ВПО. 10 січня відбулася друга консультація для звільнених із полону. Радник національного рівня роз'яснив необхідну інформацію, зокрема, щодо порядку отримання статусу ВПО, пільг, надання державою соціального житла (хоча б тимчасового) та компенсацій за втрачене майно на території ОРДЛО. Наразі залишається багато відкритих питань: процедури документування потребують багато часу, компенсацій за зруйноване житло в державному бюджеті не передбачено, а робота на підприємствах в зоні антитерористичної операції не є підставою для надання статусу учасника бойових дій. Нагальною є потреба розробки законодавчого акта, який забезпечить урегульованість реінтеграційних процедур щодо звільнених осіб. Експерти Програми вже розпочали роботу над відповідним нормативним документом.

24 січня Програма спільно з МТОТ оголосила результати дослідження соціальної згуртованості громад регіонів та конфліктної чутливості діяльності органів влади в Україні². Зокрема, дані продемонстрували, що найвищий рівень ризику виникнення конфліктів у громадах було виявлено у Харківській, Херсонській та Донецькій областях. Натомість громади Львівщини та Київщини мають найменший показник ризику. Експерти Програми розповіли, що у кожному регіоні ідентифікували сильні і слабкі сторони, загрози та можливості, що дозволить ефективніше планувати інтеграційні програми та заходи в регіонах. Найсприятливішими регіонами за індексами соціальної згуртованості для переміщених осіб є Київщина та Львівщина. Громади цих регіонів мають найкращі середні показники за переліченими критеріями. Відсутність конфліктно чутливих підходів до розв'язання соціальних проблем уразливих груп зафіксовано й у Харківській області. Найскладніша ситуація із забезпеченням основних життєвих потреб зафіксована у Донецькій області. В області високий рівень безробіття, значний відсоток населення, яке відноситься до уразливих категорій та груп, та складна логістична ситуація.

25-26 січня в Києві відбулася координаційна зустріч радників Програми. На ній були присутні радники національного та регіональних рівнів. Під час зустрічі проведено обговорення ключових проблем та досягнень Програми в регіонах за 2017 рік. Були представлені результати співпраці з гарячою лінією громадської організації (далі – ГО) «Донбас СОС». Також ГО «Інсайт» провела презентацію на тему «ЛГБТ спільноти та їх проблеми».

² <http://www.radnyk.org/novi-mozhlyvosti-analizu-ryzykiv-vynyknennya-konfliktiv-monitorynh-dlyamtot.html?lang=uk>

31 січня у м. Северодонецьк за ініціативи УВКБ ООН і організаційної підтримки Програми відбувся координаційний семінар для спеціалістів управлінь пенсійного фонду України у Луганській області. До семінару долучилися також начальник головного управління Пенсійного фонду України (далі – ПФУ) у Луганській області та керівник департаменту соціального захисту населення у Луганській області. Подальші тренінги для працівників ПФУ заплановані наступного місяця у Запоріжжі, Харкові, Святогорську.

1. Підвищення рівня знань представників неурядових організацій

У січні радниками було проведено 60 зустрічей з представниками неурядових організацій.

Протягом звітного місяця зі спільної гарячої лінії МТОТ і ГО «Донбас СОС» направлено 14 кейсів з питань, що здебільшого стосувалися пенсійних виплат та пересилки пенсійних справ. Радники врегулювали 6 кейсів, решта випадків перебуває на розгляді. Також було вирішено 8 кейсів за попередні місяці.

2. Інформування працівників УПСЗН

За звітний період 407 службовців управлінь праці та соціального захисту населення (далі - УПСЗН) отримали консультації від радників Програми. Всього Програма надала консультації 887 службовцям.

3. Комунікаційні кампанії

- Продовжуються презентації антидискримінаційної гри «Переселенська блуканина» у регіонах. Всього за звітний період проведено 4 презентації антидискримінаційної гри в Львівській та Івано-Франківській областях. У презентаціях взяли участь 42 особи.
- У межах адвокаційної кампанії законопроекту №6692 проведено медійну активність до Дня соборності України. Народним депутатам розіслано 423 вітальні листівки з повідомленням щодо необхідності підтримки даного законопроекту та інших ініціатив з захисту прав ВПО та громадян України на Донбасі та у Криму.

[До змісту](#)

III. АДВОКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РАДНИКІВ

Для врегулювання актуальних питань соціального захисту ВПО та проблемних питань, що з'являються внаслідок внесення змін до законів та постанов стосовно ВПО, радники Програми розробляють актуальні пропозиції для органів влади, проводять консультації з неурядовими організаціями та здійснюють адвокацію серед громадян.

3.1. НАВЧАЛЬНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ПРОГРАМИ

Радники Програми за звітний місяць надали роз'яснення, листи та експертні висновки з питань поновлення порушених прав ВПО та щодо правильного застосування норм права із соціального захисту. Підготовлено 60 тематичних документів. Також радники Програми організували або взяли участь як тренери у 22 навчальних зустрічах з передачі досвіду (тренінги, лекції, семінари, воркшопи). Учасниками таких навчальних зустрічей загалом стали 514 фахівців (з них – 64 % жінок). Загальна кількість заходів, до яких долучилися радники, у січні становить 153.

Радники та радниці національного рівня Мінсоцполітики та МТОТ протягом січня взяли участь у засіданні Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин та у ряді зустрічей, зокрема, у зустрічі кластеру з питань захисту та суб-кластеру з питань захисту дітей; у зустрічі з представниками Мінсоцполітики щодо обговорення Плану заходів «Стратегії інтеграції ВПО та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року»³; у зустрічі з представниками УВКБ ООН та МТОТ щодо реалізації проекту спільно з Кредитною установою для відбудови KfW «Доступне житло для ВПО»; у зустрічі в рамках підготовки двадцять першої «Доповіді про ситуацію з правами людини в Україні»; у зустрічі з представниками Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Також радниця національного рівня МТОТ, взяла участь та здійснювала координацію і погодження проведення тренінгу від «Форуму НДО в Україні» для працівників МТОТ на тему «Проект сфера. Гуманітарна хартія та мінімальні стандарти гуманітарного реагування».

У Донецькій області радники проводили зустрічі з районними державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування, зустрічі та наради з керівниками та працівниками УПСЗН. Проводилися виїзні зустрічі з керівниками УПСЗН, управління ПФУ та органів місцевої влади. Прийнято участь у засіданнях Краматорського міськвиконкому. Також було взято участь у круглому столі, що був організований благодійним фондом (далі – БФ) «Карітас Краматорськ» щодо проблем «сірої зони». Відбулася робоча нарада по результатам впровадження обласної Програми адаптації та інтеграції ВПО, були обговорені пропозиції на наступний рік. Захід відбувся при підтримці Програми за співголовуванням радника у Донецькій області. Досягнуто домовленості з програмою U-LEAD про розробку радниками блоку для роботи з ВПО та включення його до навчальних програм для новостворюваних об'єднаних територіальних громад (далі – ОТГ). Успішно проведено адвокаційну кампанію по формуванню у Краматорському УПСЗН відділу по роботі з ВПО. На першій сесії нового року прийнято позитивне рішення по структурі. У лютому планується набір персоналу.

Радницею у Луганській області проведено робочу зустріч в місті Северодонецьк з керівництвом Головного управління ПФУ в Луганській області, зустрічі в Департаменті соціального захисту населення Луганської обласної державної організації (далі – ОДА), зустріч з фахівцями служби у справах дітей Лисичанської міської ради, зустріч з директором центру розвитку місцевого самоврядування в Луганській області. Також

³ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/909-2017-%D1%80/paran8#n8>

пройшли зустрічі з представниками відділення Асоціації міст України. Здійснено робочу поїздку на КПВВ Станиця-Луганська задля поширення інформаційних матеріалів Програми. Також проведено робочу зустріч з представниками Служби безпеки України (далі – СБУ) та співробітниками УПСЗН щодо роботи з договорами безоплатної оренди при оформленні субсидій. Відбулися робочі зустрічі з фондом громад «Знання та справедливість» та представниками ГО «Міст 3.10».

Наприкінці січня на базі установи «Центр розвитку місцевого самоврядування» спеціалісти органів соціального захисту населення, представники ОТГ, комунальних закладів та науково-дослідних установ, радниці у Луганській області та експерти Програми обговорили питання щодо забезпечення осіб з інвалідністю технічними засобами реабілітації. Учасники заходу розглядали можливості створення дієвих механізмів забезпечення засобами реабілітації з урахуванням роботи в ОТГ, забезпечення потреб ВПО, постраждалого цивільного населення, та виробили основні напрями спільної діяльності на 2018 рік.

У Харківській області радниця долучилася до презентація проекту зайнятості для ВПО та учасників АТО «Новий Відлік. Малі міста». Також взяла участь у координаційній зустрічі регіональної робочої групи з захисту ВПО та у навчальному курсі «Форуму НДО в Україні» «Комунікації неурядових організацій задля подолання гуманітарної кризи». Проведено робочі зустрічі з представниками Українського фонду соціальних інвестицій, ГО «Станція-Харків», ГО «Астерікс», УВКБ ООН, БФ «Слов'яни», БФ «Карітас Харків», БФ «Право на захист» та БФ «Українській жіночий фонд».

Також у Харкові та у Львові під час круглих столів «Шляхи усунення дискримінації в сфері реєстрації фактів народження та смерті осіб на окупованих територіях України» відбулися обговорення проблемних питань, що пов'язані з реєстрацією актів цивільного стану ВПО. Радниці з питань ВПО у Харківській та Львівській областях взяли активну участь у відповідних експертних обговореннях.

Радницею у Запорізькій області спільно з ГО «Центр зайнятості вільних людей Запоріжжя «було організовано воркшоп для ВПО та неурядових організацій «Електронна звітність для ФОП. Звітуємось за 2017 рік»; та проведено круглий стіл «Журналістика в умовах конфлікту», в рамках партнерства з саб-кластером юридичної допомоги ВПО. Також було проведено тренінгову сесію з питань протидії дискримінації ВПО з використанням гри «Переселенська блуканина», в рамках роботи Школи толерантності. Радниця взяла участь у воркшопі «Collective Leadership Institute», що був організований Німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ та МТОТ. Також радницю було запрошено до участі в проекті «Професійна інтеграція ВПО в Україні». За результатами скарги на газетну публікацію у місцевій газеті «Субота плюс» щодо мешканців місць компактного поселення (далі – МПК) радницею отримано відповіді з Офісу Уповноваженого з прав людини та висновок Інституту масової інформації. У відповідях зазначено, що названа публікація містить ознаки «мови ненависті». В зв'язку з цим радницею було ініційовано проведення круглого столу з місцевими засобами масової інформації стосовно журналістики під час конфлікту, отримано та передано зацікавленим учасникам Посібник ОБСЄ «Журналістика в умовах конфлікту».

У Дніпропетровській області радником було проведено тренінг для неурядових організацій міста Дніпро щодо роботи з органами влади та залучення коштів на підтримку діяльності організацій громадянського суспільства. Було проведено робочу зустріч із заступником міського голови з економічних питань міста Кривий Ріг стосовно прийняття міської програми підтримки ВПО, а також стосовно задоволення житлових проблем ВПО. Визначено ряд об'єктів, відновлення яких можна запропонувати міжнародним донорам з метою вирішення зазначеного питання.

Радником у Херсонській області проведено зустріч з працівниками Державної міграційної служби та УПСЗН селища міського типу Каланчак стосовно огляду законодавчих змін у 2017 р. та отримання адміністративних послуг ВПО. У приміщенні Меджилісу міста Херсон проведено зустріч «Актуальні питання соціального захисту ВПО». Радник взяв участь у круглому столі «Соціальна адаптація осіб, які звільняються з місць позбавлення або обмеження волі, та соціальна підтримка осіб, засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі». Також радника було запрошено долучитися до проекту з працевлаштування «Бути успішним», який реалізується на базі Херсонського єврейського благодійно-общинного центру «Хесед Шмуель». Проект направлено на вирішення питань зайнятості, особливо перекваліфікації та перенавчання ВПО.

В Ужгороді представники місцевої влади спільно з громадськими активістами оголосили про початок реалізації проекту «Соцоти свій ВАРОШ» (Бережи своє місто). Проект - це низка заходів, щоб згуртувати місцеву громаду. Радниця у Закарпатській області буде допомагати проекту з неформальною освітою: навчатиме усіх охочих як подавати звернення та інформаційні запити до органів влади, і як ефективно вирішити свої питання шляхом комунікації з різними установами. На прес-конференції щодо представлення проекту, радниця також презентувала соціальну гру «Переселенська блуканина».

У січні експерти Програми взяли участь у круглому столі за участі директора Департаменту захисту прав дітей та усиновлення Мінсоцполітики, народних депутатів України та представників громадськості. На даному заході було надано для ознайомлення порівняльну таблицю до проекту постанови Кабінету Міністрів України (далі – КМУ) «Про внесення змін до постанови КМУ № 268». Також експерти зустрілися з керівництвом проекту «Соціально-педагогічний центр 911», головним напрямом діяльності якого є допомога родинам, що перемістились з тимчасово непідконтрольних територій та, які мають дітей з інвалідністю, зокрема дітей з аутизмом. Центр залучився подальшою підтримкою Програми. Було проведено зустріч з неформальною коаліцією організацій, які опікуються адвокацією законопроекту №6692 для узгодження подальших планів.

Відбулася координаційна зустріч з представниками ГО «Донбас СОС» та Міжнародної організації з міграції (далі – МОМ) щодо співпраці у межах роботи гарячої лінії для ВПО.

Експертка Програми стала радницею Адміністрації Президента України. Протягом звітного місяця вона взяла участь у п'яти координаційних зустрічах в Адміністрації Президента щодо питань надання допомоги звільненим з полону, координації роботи групи, організації юридичного супроводу процесу.

Менеджерка Програми взяла участь в Міжнародному форумі з міграційної статистики в Парижі, що організовувався спільно Організацією економічної співпраці та розвитку, МОМ та УВКБ ООН. Форум був присвячений збору координації та аналізу інформації про міграцію у світі. Розглядалися питання статистики щодо переміщення біженців, трудових мігрантів та ВПО. Також на форумі учасникам була представлена соціальна гра «Переселенська блуканина».

У січні було 10 друкованих згадок про радників та Програму, 2 сюжети, 2 телеефіри та 2 радіоефіри за їх участю. Окрім того, радники надали 2 коментарі, взяли участь у 2 круглих столах, 1 прес-конференції та 3 інших медійних заходах.

До змісту

3.2. МОНИТОРИНГОВА ТА АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

За січень 2018 року радниками Програми було проведено 20 моніторингів та аналізів. Зокрема, радник національного рівня Мінсоцполітики здійснив аналіз тексту законопроекту №7163, підготовленого до другого читання. Було проведено моніторинг для Мінсоцполітики щодо порядку оформлення рішень комісій при УПСЗН про скасування довідок ВПО. Також здійснено аналіз проекту постанови КМУ «Про внесення змін до постанов КМУ від 24 вересня 2008 р. №866 і від 05 квітня 2017 р. №268» та підготовлено доповідну записку за його результатами на ім'я Міністра соціальної політики.

Радниця національного рівня МТОТ надавала допомогу в зборі інформації для наповнення реєстру майна на тимчасово непідконтрольних територіях. Також радниця координувала процес комунікації між звільненими полоненими і МТОТ стосовно паспортизації звільнених; налагоджувала процес співпраці МТОТ та Мінсоцполітики щодо виплат пенсій ВПО; організовувала зустрічі представників двох міністерств та УВКБ ООН разом з Моніторинговою місією ООН.

Радниця у місті Києві та Київській області провела телефонне опитування представників УПСЗН області щодо їх дій стосовно списків Міністерства фінансів. За словами працівників УПСЗН, зазначені списки до них не надходили. А надану інформацію від СБУ, Державної прикордонної служби та ПФУ вони наразі відпрацьовують.

Радником у Донецькій області разом з органами місцевого самоврядування, правозахисниками, неурядовими організаціями та незалежними журналістами продовжено збір інформації щодо порушень прав ВПО на отримання пенсії, проаналізовано судову практику та підготовлено аналітичний звіт з цих питань.

Моніторинг поточної ситуації у Луганській області показав, що пенсійна реформа стала каталізатором первинних звернень пенсіонерів ВПО. Також було проведено моніторинг роботи управління ПФУ у місті Лисичанськ та надані консультації громадянам стосовно отримання ними адміністративних та соціальних послуг. Відбувся робочий візит до обласного комп'ютерного інформаційно-обчислювального центру соціального захисту населення (далі - КІОЦ СЗН) щодо роботи ЄІБД ВПО та відпрацювання окремих справ ВПО. Також пройшов моніторинговий візит до військових частин, які наближені до лінії

розмежування, задля виявлення проблем та потреб військовослужбовців та налагодження співпраці. Відвідано «Сектор А» задля виявлення проблем ВПО у зверненнях за перепустками на тимчасово непідконтрольні території. Обговорено питання щодо відвідування людьми дач у «сірій зоні», отримано роз'яснення з цього питання.

Радником у Дніпропетровській області продовжено проведення моніторингу проблем у роботі ЄІБД ВПО районних УПСЗН.

Експерти Програми провели аналіз регіональних програм соціальної допомоги звільненим полоненим, в тому числі ВПО.

До змісту

3.3. НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Радник національного рівня Мінсоцполітики взяв участь у підготовці змін до постанови КМУ №505 та підготував ряд роз'яснень до нормативно-правових актів (далі – НПА). Також було розроблено для Мінсоцполітики проект роз'яснення щодо дій після отримання інформації з Міністерства фінансів стосовно верифікації ВПО. Написано аналітичну довідку щодо нормативно правового врегулювання стягнень переplat, які виникають в зв'язку з тривалою відсутністю ВПО за місцем отримання соціальних виплат, їх перебуванням на тимчасово непідконтрольних територіях (понад 90 днів) та несвоєчасного інформування УПСЗН про таку відсутність (понад півроку).

Радниця у місті Києві та Київській області продовжила роботу над розробкою проекту «Міської комплексної цільової програми щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції внутрішньо переміщених осіб». Також вона взяла участь у роботі над змінами до проекту постанови КМУ «Про внесення змін до постанов КМУ від 24 вересня 2008 р. № 866 і від 05 квітня 2017 р. № 268».

Радником у Донецькій області надано пропозиції стосовно змін до розпорядження КМУ №1085 в робочу групу МТОТ.

Радниця у Запорізькій області стала співавтором методичних матеріалів для мешканців МКП щодо звернень до органів влади, які підготовані спільно з ГО «Донбаська Ініціатива «Міст» та БФ «Право на захист». Методичні матеріали, наразі, друкуються, в наступному місяці заплановано 5 зустрічей з мешканцями МКП для презентації посібника та надання консультацій.

Впродовж звітного періоду основна нормотворча робота радника у Дніпропетровській області була сконцентрована на розробці програми підтримки ВПО у місті Кривий Ріг, яка була прийнята погоджувальною радою в остаточній редакції, та передана для затвердження в міську раду.

До змісту

IV. АНАЛІЗ ЗВЕРНЕНЬ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

Протягом січня 2018 року радниками було надано 1 810 консультацій для 1 164 службовців та представників неурядових організацій (з них – 78% жінок). 586 ВПО (з них – 68% жінок) отримали інформацію щодо можливостей та програм для переселенців в регіонах. Службовцям за звітний період всього було надано 1 425 консультацій. Представникам неурядових організацій було надано 385 консультацій для 277 осіб (з них – 75% жінок) (див. Таблицю 1).

Таблиця 1. Розподіл консультацій за типом неурядових організацій, кількість наданих радниками консультацій

Національні організації	256
Міжнародні організації	129
Всього	385

У січні найбільше консультацій стосувалося питань призначення соціальних виплат (397 звернень) та процедури верифікації та фізичної ідентифікації (385 звернень) (див. Таблицю 2).

Таблиця 2. Динаміка розподілу консультацій за типами запитань, кількість наданих радниками консультацій

	Травень 2017	Червень 2017	Липень 2017	Серпень 2017	Вересень 2017	Жовтень 2017	Листопад 2017	Грудень 2017	Січень 2018
Роз'яснення щодо послуг ПАТ «Ощадний банк України»	157	128	73	53	67	62	70	61	42
Процедури верифікації та фізичної ідентифікації	318	387	273	256	240	257	229	233	385
Оформлення довідки ВПО	216	349	306	315	234	336	262	298	242
Призначення соціальних виплат	578	1163	654	632	516	640	679	640	397
Призначення пенсій	258	414	309	468	364	362	424	447	331

Продовження таблиці 2. Динаміка розподілу консультацій за типами запитань, кількість наданих радниками консультацій

	Травень 2017	Червень 2017	Липень 2017	Серпень 2017	Вересень 2017	Жовтень 2017	Листопад 2017	Грудень 2017	Січень 2018
Захист прав дітей	72	112	57	64	58	142	117	101	79
Взаємодія з правоохоронними органами	227	249	59	79	31	50	59	64	42
Інше	398	497	242	265	177	317	368	318	292

Радниками національного рівня Мінсоцполітики надавалися консультації щодо проблем ідентифікації дітей-ВПО та постановки їх на облік, питань призначення та відновлення соціальних виплат різним категоріям ВПО. Продовжували надходити питання щодо внесення змін до розпорядження КМУ №1085 та порядку застосування переліків цього розпорядження. Велика кількість питань стосувалася проблем забезпечення житлом ВПО (як постійним, так і тимчасовим).

На постійній основі надавалися консультації фахівцям Мінсоцполітики щодо правового обґрунтування відповідей на запити інших органів влади, а також звернення громадських організацій, представників засобів масової інформації. Ряд питань надійшло з приводу постанови адміністративного суду по справі №826/13784/16, де суд першої інстанції вирішив скасувати постанову КМУ №365 (наразі рішення суду оскаржено КМУ та знаходиться на розгляді в апеляційній інстанції).

У місті Києві та Київській області радниця надавала консультації державним службовцям найчастіше на тему опрацювання списків, які надійшли від Міністерства фінансів. Також надходили звернення, коли працівники УПСЗН не могли прочитати дані з Державних реєстрів, що підтверджують майнові права. Консультації такого роду надавалися за підтримки радників національного рівня. Інший пласт питань – облік неповнолітніх дітей, які не отримали паспорт в 14 років. Було досягнуто домовленості, що таких дітей можна облікувати за свідоцтвами про народження. Виникали питання виплати пенсії людям, яким було припинено дію довідки.

Найбільш актуальними питаннями для радників у Донецькій області були особливості пенсійного забезпечення та верифікації ВПО, розгляд судових справ за зверненнями ВПО, надання субсидій ВПО, спадкування за ВПО та на тимчасово непідконтрольних територіях, житлові питання, компенсації за зруйноване майно.

У Луганській області продовжується робота з надання роз'яснень та консультацій фахівцям соціального захисту та ПФУ області з питань надання статусу ВПО, видачі довідок ВПО, права громадян з числа ВПО на отримання адресної допомоги за різних обставин, виконання рішень місцевих судів, поновлення та призначення пенсійних виплат та інші. Окрім цього продовжились консультації щодо проблеми з відмовами у присвоєнні статусу ВПО матерям з новонародженими дітьми через відсутність довідки з індивідуальним податковим номером.

Протягом січня радниця у Харківській області найчастіше надавала консультації стосовно процедури відновлення виплат з адресної та соціальної допомоги, пенсії; пересилки пенсійних справ; включення ВПО до гуманітарних програм. З'явилися звернення щодо законопроекту № 7163, а саме: чи зміниться перетин лінії розмежування, переміщення речей та вантажу тощо.

У Запорізькій області радниця надавала консультації здебільшого щодо роботи з ЄІБД ВПО, постанови КМУ № 365, відсутності доступу до системи «Аркан», затримки відповіді Державної прикордонної служби, переліку населених пунктів відповідно до розпорядження КМУ № 1085, інституційної спроможності управлінь для виконання перевірок, алгоритмів призначення допомоги дітям.

Протягом звітнього періоду основні теми, щодо яких проводились консультації службовцям у Дніпропетровській області, стосувались некоректної роботи ЄІБД ВПО, відсутності доступу до неї, роз'яснень чинної нормативно-правової бази. Фахівцям неурядових організацій надавались консультації із юридичних питань та податкової звітності, нормативної бази та процесу підготовки грантових заявок. Було організовано ряд виїзних консультацій до міських та районних УПСЗН області та МКП ВПО.

У Херсонській області тематика звернень здебільшого стосувалася труднощів призначення адресної допомоги за переліком населених пунктів зазначених у розпорядженні КМУ №1085 та отримання адміністративних послуг. Окрім цього надходили питання щодо отримання статусу ВПО, особливо у випадку заміни або отримання нових паспортних документів, проведення перевірок місця проживання, затримки відповідей від Державної прикордонної служби, підключення УПСЗН до системи «Аркан».

До змісту

V. ВИСНОВКИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ

Прийняття довгострокової «Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2020 року» за відсутності затвердженого Плану дій на виконання цієї стратегії не створює зобов'язань для державних органів.

Водночас Закон України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України над тимчасово окупованими територіями в Донецькій та Луганській областях» міг би значно вплинути на ситуацію з ВПО. Зазначений закон

перебуває на підписі у Президента України.

Черговий крок у забезпеченні тимчасовим житлом ВПО (внесення змін до постанови КМУ №422) за відсутності самих фондів тимчасового житла не змінює стан вирішення питання по суті. Водночас, було зафіксовано збільшення звернень ВПО відносно житла. Спостерігається тенденція до зростання регіональної міграції з міста в село або малі міста.

Необхідним є підняття питання про перспективи нормативно-правового регулювання відносин у сфері призначення та припинення соціальних виплат ВПО з врахуванням скасування постанови КМУ №365 та всіх можливих наслідків.

Незважаючи на розширення (розпорядження № 79-р від 07.02. 18) Урядом переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення, він не відображає актуального стану справ і потребує подальшого удосконалення. Це є причиною неотримання значним числом ВПО відповідної довідки та, відповідно, позбавлення гарантованого державою соціального захисту.

[До змісту](#)